

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

VINTERLANDSKAP FRÅN VÄSTERGÖTLAND. — FOTO H. KARLSSON, GRÄSTORP

16:DE ÅRG.

DEN 28 MARS 1915.

N:o 26.

Foto. Rylander, Kristianstad

Klubb: Bmgf Sjöförsvars

Andersson

BROR PETRÉN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

En institution i vår författning, som plägar tillvinna sig utlänningars mest odelade först förundran, sedan beundran, är justitieombudsmannaämbetet. Ingen annan författning har ett motstycke till detta folkrepresentativa kall, genom hvars upprättande nationen förvärvat sig en omedelbart å dess vägnar verkande vårdare af lagars och författningars efterlefnad af domare och ämbetsmän. Innevarande år, står riksdagen i begrepp att å detta hufvudsakligen på den civila förvaltningen riktade ämbete gifva en motsvarighet på det militära området. Vid 1901 års riksdag väcktes — af hr Staaff — första gången motion om ett särskildt *militieombudsmannaämbete*. En grundlagändring, åsyftande ett sådant ämbetes upprättande, antogs att hvila vid förra årets sommarriksdag och sedan enighet numera äfven uppnåtts om militieombudsmannens blifvande instruktion, kan det väntas, att allt inom kort skall vara i ordning för det nya ämbetets besättande med dess förste innehafvare. Mycket beror af denne, som har att skapa dess grundläggande traditioner, huruvida det skall komma att motsvara eller svika de förhoppningar, som knyts till detsamma. Enligt hvad som uppgifves från riksdagskretsar har man grundad förhoppning antaga, att hofrättsrådet Bror Petrén i Kristianstad skall låta förmå sig att mottaga val därtill. På någon bättre kandidat skulle det i hvarje fall näppligen kunna falla.

Bror August Petrén är född i Halmstads socken af Malmöhus län den 26 augusti 1870, femte sonen i ordningen till kyrkoherden Carl Daniel Edvard Petrén och hans maka Kjerstin Beate Charlotta Göransson. Efter att ha ålagt mogenhetsexamen vid Lunds Katedralskola blef han 1888 student vid universitetet därstädes och undergick fyra år senare vid detsamma hofrättsexamen. De följande åren upptogos af sedvanlig tjänstgöring å domarekansli, som t. f. domhafvande och i Skånska hofrätten, tills han från och med 1901 mera varaktigt fästes vid denna och år 1903 utnämndes till en assessorsbefattning, hvilken vid 1910 års ingång omvandlades till det hofrättsrådsämbete, som han ännu innehar.

Sedan unga år politiskt intresserad och omfattande framstegsvänliga åsikter kom Petrén ganska snart att tagas i anspråk äfven för det politiska lifvet. Vid ett fyllnadsväl 1907 utsågs han till ledamot af Andra kammaren för Kristianstads stad och vid 1908 års ordinarie val förnyades mandatet. Under sin första riksdag hade han gått som vilde; det fanns viktiga politiska frågor, hvari han hyste en annan uppfattning än den, som kom till synes i frisinnade landsföreningens program. Han tvekade sålunda icke att gifva sin röst åt 1907 års rösträttsreform, han hade en bestämd motvilja mot de då uppdykande planerna på införandet af s. k. referendum i vår författning och han hyste ingen entusiasm för beviljandet af politisk rösträtt åt kvinnan. Men af de tre partierna var det dock liberala samlingspartiet, hvarmed han kände sig mest beaktad, och han ingick slutligen i detta.

Vid 1909 och 1910 års riksdagar ordförande i kammarens tillfälliga utskott N:o 5, det s. k. diverseutskottet, blef han i tillfälle att ådagalägga icke blott sina omfattande insikter, utan och sin praktiska blick och sin frihet från partisinne. I synnerhet för de socialdemokrater, som gärna ville göra sig stora för sina valmän med tillhjälp af granna motionsklämmor och lockande värnplikts- och försvarsutgiftsändringar, hvilka föllo på de andra partiernas motstånd, blef han en svår tuktomästare. "Att låta detta vara detta", att hålla sig till det "praktiskt

uppnåelig", att räkna med fakta — det var hvad de ständigt och jämnt finga finna sig i, att den unge hofrättsassessorn förehöll dem. I synnerhet blef han dem vid 1911 års riksdag — då han som suppleant hade säte i lagutskottet — en obehaglig kritiker, som med största mildhet i form, men icke ringa hårdförhet i sak synade deras valfiskeredskap i sömmarna.

Vid den riksdagen bekände han ock öppet den öfvertygelse han kommit till i försvarsfrågan vid studiet af den Lindmanska försvarskommitténs ekonomiska och militära utredningar, nämligen att "1901 års härordning i sin nuvarande form är dyrare än som är nödigt för den försvarskraft, som den ger oss". Och då den liberala reservationen i värnpliktsfrågan af socialdemokraterna karaktäriserades som "en sönderskjuten plattform för årets valstrid", ville han säga ifrån, att hans namn icke skulle ha funnits under densamma, om han trott, att "syftet därmed enbart varit att skapa ett valprogram".

Som bekant ledde 1911 års andrakammarval till bildandet af ministären Staaff. I denna kallades Petrén att taga säte som konsultativt statsråd. Han invaldes samtidigt af Kristianstads läns lands-ting i Första kammaren. Hans första yttrande i denna kammare — angående de icke vapenförs värnpliktstid — karaktäriserades af oppositionens ledare, hr Trygger, som ett "fiint" anförande och i själfva verket får man vid läsningen af detsamma intrycket af ett stort debattinlägg.

Men annars blef Petrén genom sin statsrådsställning hänvisad mindre att deltaga i det aktiva riksdagsarbetet och kammardebatterna än att utföra det mindre uppseendeväckande, men långt mera makt-påliggande och framför allt mödosamma arbetet att bringa riksdagsärendena i skick, innan de framlades på riksdagens bord. De som känna till förhållandena, vittna, att hvad Petrén i detta hänseende ut- rättat går intill gränsen af det otroliga.

I likhet med sina kolleger i statsrådet inlämnade Petrén sin afskedsansökan efter konungens bekanta borggårdstal den 6 februari 1914. Han valdes nu till sommarriksdagen till representant i Andra kammaren för Kristianstads läns sydöstra valkrets, men afsade sig vid höstvalen förnyad kandidatur. Härmed skulle det kunna antagas, att han definitivt lämnat vårt offentliga lif, om icke nu utsikt yppat sig för hans återbördande å detsamma genom hans kallande till militieombudsmannaämbetet.

De särskilda förutsättningar, hofrättsrådet Petrén är i besittning af för detta ämbete, ligga icke blott i hans omfattande författningskunskap, hans saktighet och oväld, utan icke minst i det obetingade förtroende, hvarmed han inom de olika politiska partierna omfattas, och i den uppriktiga önskan om ett starkt folkligt försvar, som besjalar honom och som bör kunna tillvinna honom äfven yrkesmititärernas medverkan till fyllandet af ämbetets höga uppgift: vårt försvarsväsendes lyftande ur den folksmistroendets försumpning, hvarmed det sedan indelningsverkets och den korta och därför bortslarvade beväringsofningstidens dagar haft att dragas.

Bland de större allmänna uppgifter, med hvilka Petrén haft att taga befattning, må för öfrigt erinras om hans ledamotskap i den s. k. reglementeringskommittén, hvars grundliga betänkande och viktiga förslag tyvärr ännu vänta på handlingning.

Sedan år 1907 är hofrättsrådet Petrén i äktenskap förenad med Signe Anderberg, dotter af hofrättsrådet Arvid Theodor Anderberg och hans maka Vivica Antoinetta Söderberg.

FRÅN FÖRHANDLINGARNES ÖPPNANDE: Främst synes KONUNGEN, mellan KRONPRINSEN och PRINS CARL. — Vid ord-förandeklubban landshöfd friherre F. DE GEER. — Foton togs under det direktör L. H. KYLBERG, chefen för Allm. Sv. Utsädes A-B i Svalöf, höll sitt ypperliga och med stort intresse och bifall mottagna inledningsföredrag om ekonombyggnadernas plan-läggning i ett modernt jordbruk Foto. Modin, Stockholm.

Den sedan fem år åriigen återkommande stora landtbruksveckan har under förliden vecka pågått i hufvudstaden under stor och allmän tillslutning. Veckan Inleddes måndagen den 15 mars med ett allmänt sammanträde i läkaresälskapets lokal i när-varo af konungen, kronprinsen samt prins Carl. I den representativa församlingen märktes dessutom stats- och jordbruksministrarne, riksmarkalken greve

Douglas, universitetskanslern greve Wachtmeister, ett stort antal riksdagsmän men flera. Landshöf-dingen, frih. Fabian de Geer höll hälsningstalet, i hvilket han bl. a. uttryckte en förhoppning om, att man värdigt måtte möta den högst allvarliga och nu mer än vanligt dunkia framtiden och att man alltid, hvad som än komme att inträffa, måtte visa sig värdig vår historia och vårt land.

VÄRLDSKRIGET.

Världskrigets *trettio tredje* vecka har mindre med-fört nyheter rörande stora och betydelsefulla krigs-händelser än ändtligen bragt klarhet rörande ententemakternas länge i utsikt ställda repressalier med anledning af undervattenskriget mot handelsfarty-gen i de engelska och franska farvattnen.

Telegram från London den 15 och Paris den 16 mars meddelade härom, att alla varor, tillhörande tyska undersåtar eller kommande från Tyskland eller destinerade till detta land, komma att häjdjas, såvida de efter den 1 mars afgått sjöledes. Härvid tillämpas den inom krigskontrabandsrätten kända teorien om s. k. fortsatt resa. Såsom från Tyskland kommande varor skola i enlighet härmed anses alla artiklar och varor försedda med tyskt varu-märke eller af tysk tillverkning, hvilkas afsänd-ningsort är belägen på tyskt område, vare sig trans-porten går direkt eller medelst transitering. Såsom till Tyskland destinerade varor skola anses alla arti-klar af hvad slag det vara må, hvilka direkt eller meddelst transitering äro destinerade till Tyskland eller ett grannland till Tyskland, såvida icke nämnda artiklar eller varor äro åtföljda af handlingar, som innebära bevis om, att deras slutliga och verkliga bestämmelseort är belägen i neutralt land. Med andra ord antages i detta fall fientlig destination, så länge icke motsatsen är bevisad. Ett par sven-ska laster, som i England blifvit anhållna, ha uppen-barligen blifvit det just på grund af denna bestä-melse. Rörande behandlingen af de fartyg, å hvilka varor af ovan nämnda slag anträffas, har föreskrif-vits, att de skola uppbringas och införas i entente-makterna tillhörig hamn, där varorna skola lossas, hvarefter vederbörande fartyg åter frigifvas. De varor, som visa sig tillhöra tyska undersåtar, skola beläggas med kvarstad eller säljas, hvarpå försälj-ningssumman skall deponeras i bank, till dess fred är sluten. Från Tyskland kommande varor, som tillhöra neutrala, skola ställas till de neutrala ägarnes förfogande för att inom bestämd frist återgårdas till

den tyska utskeppningsorten. Till Tyskland destine-rade varor åter, som tillhöra de neutrala, skola likale-des ställas till de neutrala ägarnes förfogande, för att antingen återsändas till utskeppningshamnen eller för-ras vidare till hamn å ententemakterna tillhörigt territorium.

Till sin innebörd är detta att likställa vid en blockad af Tyskland, men icke som vanligt äväga-bragt genom omedelbar kustbevakning, utan ge-nom patrullering på längre afstånd, hvarigenom mo-difikationer i annars gällande blockadregler nöd-vändiggjorts. I likhet med tyska undervattenskriget innebär denna afståndsblockad väsentliga af-vikelser från hittills tillämpad blockadrätt, men har den fördelen att åtminstone icke gå ut öfver neu-trales lif och egendom. Däremot vållar den ett af-brott i de neutrala legitima handelsförbindelser med de krigförande som till fulla motiverar de lika lydande protestnoter, de skandinaviska ländernas regeringar funnit sig föranlåtna att den 17 mars öfverlämna till brittiska och franska regeringarne.

Under allt detta har torpederingarne af handels-fartyg från tysk sida pågått med efter hvad det vill synas forcerad kraft. Lyckligtvis ser det emellertid ut, som om de tyska undervattensbåtarna ha en synnerligen god förmåga att skilja på brittiska och franska handelsfartyg å ena och neutrala å den an-dra sidan och som om de äfven vore angelägna att begagna sig af denna förmåga. Möjligen beror detta på, att Tyskland insett det olämpliga i att alltför bryskt utmana den neutrala opinionen, som på denna punkt är synnerligen känslig. I hvarje fall synes ännu efter fyra veckor icke något enda skandinaviskt fartyg med säkerhet ha fallit offer för undervattenskriget, ett förhållande, hvilket är ägnadt att framkalla uppriktig tillfredsställelse.

På det diplomatiska området har man å båda de krigförande parternas sida varit angelägen om att sprida hvarandra så mycket som möjligt motsä-gande uppgifter om utvecklingen af förhållandet mellan Italien och Österrike. I själva verket sväfvat

KEJSAR WILHELM VID VESTFRONTEN.

Öfver förordning.

Kliche: Kom. A.-B. Benjt Sjöbergstr., Sölm-Ode

Vi återgifva en intressant ögonblicksbild af kejsaren, tagen i väntan på en förbimarsch af trupper vid vestfronten. Fr. v. synes prins Eitel Friedr.ch, general von Einem, KEJSAREN och major von Bismarck.

Öfver förordning.

Kliche: Kom. A.-B. Benjt Sjöbergstr., Sölm-Ode

ENKEDROTTNING ALEXANDRA OCH ENGELSKA PRINSESSOR.

Vår bild togs när enkedrottningen inspekterade en uppsättning ambulansmotorvagnar skänkta af staden London till ryska kavalleriet. Fr. v. enkedrottningen, prinsessan Victoria och prinsessan Louise (herliga af Fife) med dottern prinsessan Maud.

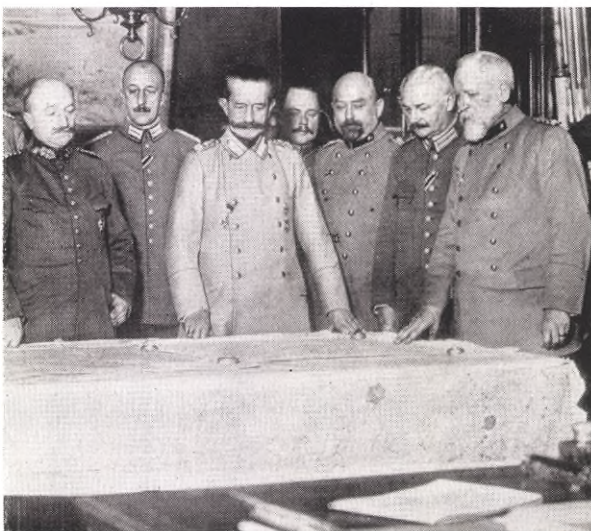
väl underhandlingar alltjämt härom, om hvilkas förlopp tills vidare intet kommer till utanförståendes kännedom.

Från krigsskådeplatserna är icke synnerligen mycket af påtaglig vikt att anteckna. Ententemakternas präss har glädt sig öfver den engelska eröfringen af Neue Chapelle i förra veckan, hvilken synes ha möjliggjorts endast genom ytterlig blodsutgjutelse, samt öfver mindre framsteg af den belgiska armén vid Yser. Tyskarne eröfrade från engelsmännen höjdställningen vid S:t Eloi, men förlorade den åter. På ryska sidan har rysarne vid Narëw och Bobr samt framför Warschau dragit till sig stora förstärkningar och

(Fort. å sid. 409)

Efter besökerna.

TYSKE GENERALGUVERNÖREN ÖFVER BELGIEN, FRIHERRE VON BISSING med sin stab studerar den nya generalstabskartan öfver "tyska Belgien".

DE FÖRSTA SCHWEITZISKA GRÄNSBEVAKNINGSTRUPPERNA TÅGA EFTER AFLÖSNING GENOM ZÜRICH. En svensk i staden har sändt H 8. D några lyckade bilder tagna under defilen d. 10 mars: Öfverst infanteri; därunder t v: bergsartilleri samt t, h: general Wülf, högste befälhavare öfver armén. — Då schweitziska militärbilder äro mera sällsynta torde de ofvan återgifna vara af intresse.

Efter fotografi. I höjd: Benzt 20/10/1914. TYSKLANDS MINSTA AUTOMOBIL, i hvarje detalj utförd efter en stor vagn.

Efter fotograf.

Namn: Ernst Sjöförsvarsparre

T. v.: CHEFEN FÖR HJÄLPKRYSSAREN "PRINZ EITEL FRIEDRICH" KORVETTKAPTEN THIERICHENS. Den 12 mars inträffade den tyske hjälpkryssaren Prinz Eitel Friedrich i den amerikanska hamnstaden Newport News (Virginia) och landsatte 350 man besättning från tio sänkta fiendliga handelsfartyg. — Bland sänkta fartyg befinner sig också ett amerikanskt, "William P. Frye" hvilket tilltag höll på att medföra svdriheter mellan Amerika och Tyskland

T. h.: GENERAL MAUNOURY, den berömda franske arméchefen. Vid rekognoscering af en fientlig ställning från en af de främsta skyttegravarna, träffades han och ytterligare en fransk general af en kula. Generalerna blefvo svårt men ej dödligt sårade.

Efter fotograf.

Namn: Ernst Sjöförsvarsparre

Forts. fr. sid 404

äfvén mot österrikarne ha de framkastat nya truppmassor, enligt österrikiska uppgifter dock utan att vinna någon ny terräng.

I Tyskland bereder man sig alltjämt på krigets utdragande på längden. Understatssekreteraren i preussiska finansdepartementet har sålunda meddelat, att med en tilläpplad reglering af konsumtionen det med bestämdhet kan sägas, att tyskarne med sina förråd obetingat reda sig ända till nästa skörd och "t. o. m. ända in i Augusti". Vi ha, tilllade han, dessutom reservfonder på 20 proc. af förråden. — Andra sidan finnes det tyska auktoriteter, som påstå, att man beräknat rationerna väl knappt. Och här till kommer faran af försenad skörd. Ingen tviflar emellertid på, att den tyska nationen med den oförevillighet, som utmärker densamma, skall veta kämpa sig igenom den tillförselsafstängning, för hvilken den blifvit utsatt.

Med spändt intresse har man afväktat ytterligare underrättelser från *Dardanellerna*. Det har ej varit lätt att få full klarhet om lägets utveckling där.

A ena sidan har — dock icke officiellt — meddelats, att allt går efter de allierade flottornas beräkning, att första och andra facerna af forceringen nu äro tillryggalagda, att fortet och batterierna vid inloppet alltså äro förstörda samt minorna uppfiskade ända till Kap Keke, där "the Narrows" taga vid. Den tredje facen var bombardemanget af Chanak, som utgör det starkaste hindret för en forcering. Därefter skulle komma som en fjärd face uppfiskandet af minorna framför Chanak, hvarmed man just vore sysselsatt. Därefter kommer att följa

bombardemang af båda sidornas fort genom direkt beskjutning inifrån sundet, hvarefter den återstående vägen till Marmarasjön icke skulle komma att erbjuda några större svårigheter.

A andra sidan ha de från Turkiet inspirerade telegrafagenturerna haft icke så litet att säga både om engelska och franska förluster och om Dardanellernas oerhörda motståndskraft. Af dessa uppgifter tycks åtminstone så mycket vara sant, som att de brittiska slagskeppen "Irresistible" och "Ocean" samt franska slagskeppet "Bouvet" stött på minor och sjunkit, ty detta har af amiralitetet i London officiellt bekräftats. Att denna motgång, som inträffade den 18 mars, icke i någon mån stäckt modet hos de allierade flottorna, framgår emellertid däraf, att dessa redan på morgonen den 19 inträngde i Dardanellerna och besköt fortet Dardanos och Killid Bahr. Staden Dardanellia sköts därvid i brand och de flesta fortens uppgifvas ha blifvit allvarligt skadade. Natten till den 20 skulle striden komma att återupptagas. Antagligen skola de närmaste dagarne från detta håll bringa viktiga underrättelser. Härvid böra icke förbises de oerhörda svårigheter, som beredas angriparne genom de svåra strömsättningarne i sundet.

Slutligen bör i denna öfersikt äfvén antecknas, att de engelska kryssarne "Glasgow", "Orama" och "Kent" vid Juan Fernandez-örarne öfverrumplade den tyske kaparkryssaren "Dresden" och efter fem minuters beskjutning nödgat

den att stryka flagg. Här efter skulle alltså blott en tysk kryssare, "Karlsruhe", befinna sig i frihet ute på hafvet. Men så har också kriget med världens mäktigaste sjömaktt pågått i 7 1/2 månader.

Efter fotograf.

Källa: Ernst Sjöförsvarsparre

VID DARDANELLERNA: Befästningarna vid Seddul Bahr, vid inloppet till Dardanellerna.

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

BRUDPARET MED TÄRNOR OCH MARSKALKAR:

Kyckote: Kem. A.-B. Bengt Siljversporre, Sthm.—Gbr

Vi meddela sam lika namn ur autentisk källa, då de allstädes hittills öfvergifvits med felaktigheter. Kyrkomarskalkarne betecknas med "km".
SITTANDE FRÅN VÄNSTER: Fröken Märtha Linder, fröken Sofia Bernadotte af Wisborg, fröken Märtha De Geer, BRUDEN, BRUDGUMMEN, fröken Maria Bernadotte af Wisborg, fröken Elsa Bernadotte af Wisborg, fröken Ulla Trygger.

STÅENDE FRÅN VÄNSTER: Underlöjtnanten grefve Carl Douglas, underlöjtnant Gustaf Berg (Km.), fröken Madeleine Carleson, fröken Marie Langenskiöld, underlöjtnant Per Brändström, fröken Brita Trolle, löjtnanten friherre Hans von Blixen-Finecke, underlöjtnanten friherre Carl De Geer, kadetten grefve Folke Bernadotte af Wisborg, fröken Louise Ge Geer, underlöjtnant Bengt Reuterskiöld (Km.), löjtnant John Mannerstråle (Km.), löjtnanten friherre Sigward Beck-Friis, fröken Violet Hamilton, löjtnanten friherre Emanuel De Geer, underlöjtnanten grefve Nils Wachmeister, underlöjtnant Berno von Bornstedt löjtnanten grefve Gustaf Lewenhaupt (Km.), löjtnanten friherre Nils Gyllenkrok (Km.), underlöjtnanten friherre Gustaf af Ugglas.

STÅENDE ÖFVERST FRÅN VÄNSTER: Löjtnanten grefve Pontus von Rosen, löjtnanten friherre Jockum Beck-Friis (Km.)-

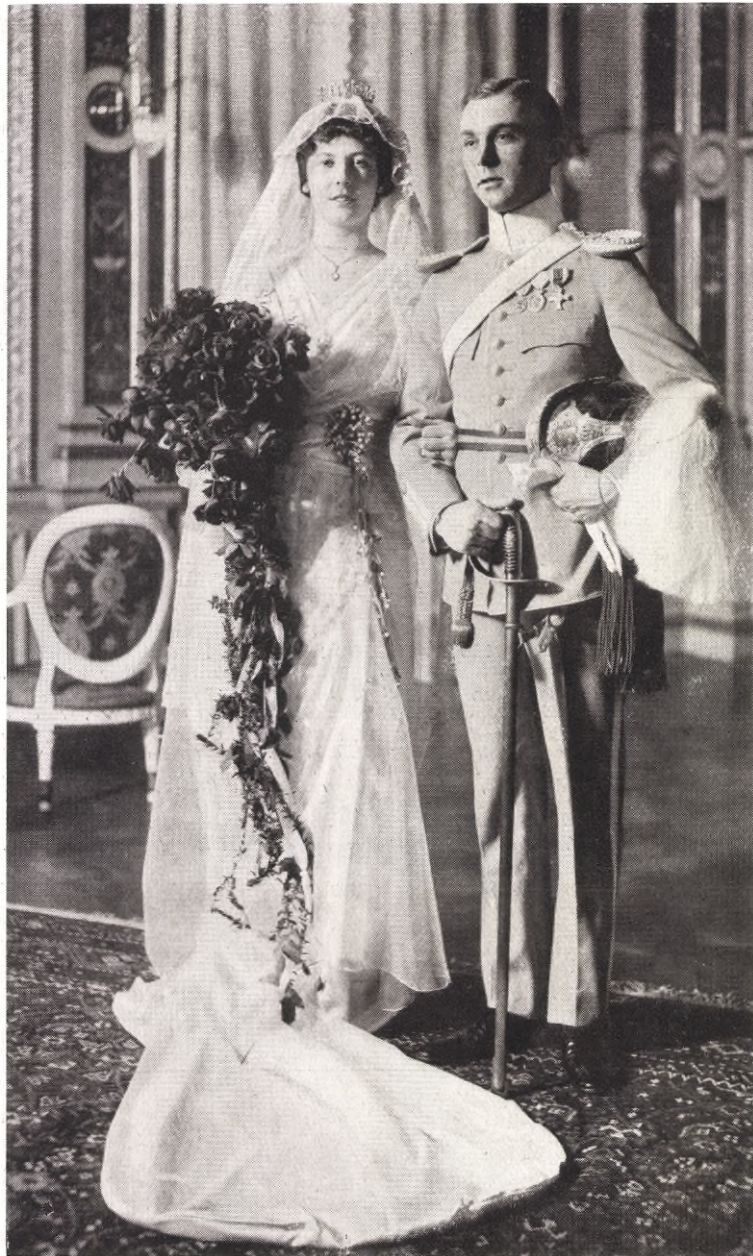

HYLLNINGEN FÖR ANDERS DE WAHL VID 25-ÅRS JUBILEET DEN 16 MARS. Konstnären efter Hamlet-föreställningen på K. Dramatiska Teatern bland blommor och kransar i grönt, silver och guld. (Text å sid. 408). H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Ett societetsbröllop, säkerligen det ståtligaste som hållits i huvudstaden på många år, har upplyst den hittills så stilla säsongen.

Måndagen den 15 mars sammanvigdes nämligen i Jakobs kyrka i

Stockholm prinsparet Bernadottes äldste son, underlöjtnanten, grefve *Carl Bernadotte af Wisborg*, med fröken *Marianne de Geer*, dotter till friherrinnan Märtha Linder, född Cederström i hennes första gifte med frh. Louis de Geer till Leufsta. Klockan half fyra ägde vigseln rum, och långt förut voro Jakobs- o. Gustaf Adolfs-torg samt Arsenalsgatan fyllda af tätta människomassor som ville uppfånga en glimt af den ståt, som utvecklades i lysande uniformer och strålande toaletter. Till vigseln hade konungen, kronprinsparet och hertigparet af Vestergötland med barn, samt her-

GREFVE CARL BERNADOTTE AF WISBORG MED SIN UNGA BRUD, FRÖKEN MARIANNE DE GEER, VID DEN STORA BRÖLLOPSHÖGTIDLIGHETEN I STOCKHOLM DEN 15 MARS.

Grefve Bernadotte af Wisborg, äldste son till prinsen och prinsessan Bernadotte, är brorson till konung Gustaf; bruden är dotter till fru Märtha Linder, f. friherrinna Cederström i hennes första gifte med godsägaren friherre Louis de Geer till Leufsta
H. B. D:s fotograf i Stockholm.

Text till bild å sid 407.

Skådespelaren *Anders de Wahl* firade tisdagen den 16 mars sitt tjugufemårsjubileum med Thalia. Med anledning häraf hade teaterchefen Hedberg gifvit honom en recettföreställning, som gick af stapeln på jubileumsdagen. Hamlet stod på programmet och gats inför en till sista plats fylld, festklädd salong. I kungliga logen syntes konungen, hertigparet af Vestergötland samt prins Eugen. Jubilaren blef under föreställningens gång och framför allt efter dess slut föremål för den lifligaste hyll-

tingarne af Södermanland o. Nerike mottagit inbjudan. Och bland öfriga närvarande märktes utom brudparets närmaste släktingar en lysande skara gäster ur huvudstadens aristokrati. Af diplomatiska kåren närvaro danska o. amerikanska ministrarne samt några attachéer. Lifgardets till häst samt Lifregementets dragoners officerskårer voro i sin helhet inbjudna. Under tonerna af bröllopsmarschen ur Lohengrin intogade brudparet i den rikt dekorerade kyrkan. Vigselförrättare var kyrkoherde Lindhagen i

Engelbreds församling. Efter vigseln gävo major och friherrinna Linder stor middag på Grand Hotel, hvilken äfven de kungliga gästerna med undantag för konungen celebrerade. På aitonen afreste de nygifva på en weddingtrip till Tyskland och Italien.

ning. Han inropades ett hart när oändligt antal gånger och fick mottaga en blomsterskörd, som fyllde hela scenen.

HVAR 8 DAGS Kvartalsprenumeranter

behagade i god tid före den 1 april **förnya prenumerationen** i och för undvikande af afbrott i tidningens regeltundna expedition.

EXP. af HVAR 8 DAG.

DE OERHÖRDA MASSORNA AF RYSKA KRIGSFÅNGAR.

1. TRANSPORT AF RYSKA KRIGSFÅNGAR
TAGNA EFTER SLAGET VID MASURISKA
SJÖARNE.

3. TILLFÅNGATAGNA RYSKA OFFICERARE;
I SPETSEN EN KOSACKGENERAL.

H. S. D. har vid flera tillfällen visat bilder från alla de olika ländernas transporter af krigsfångar; stora afdelningar afväpnade tyskar, engelsmän, fransmän m. fl. ha lämnat en föreställning om hur dessa transporter tillgå. Men hittills har man ej sett någon bild af de verkliga massor af krigsfångar hvarom telegrammen tala. Vi äro i tillfälle återgifva några bilder från de senaste stora tyska segrarne vid Ostfronten. Bättre än någon beskrifning öskdliggöra våra bilder hur dessa masstransporter af tiotusental krigsfångar taga sig ut.

Efter fotografier.

2. UTDELNING AF BRÖD TILL 15,000
RYSKA FÅNGAR INNAN TRANSPORT
FRÅN AUGUSTOWO.

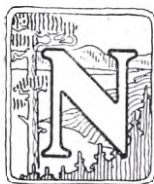

1. DET INRE AF EN KYRKA I SUWALKI I HVILKEN RYSKA TRUPPER VARIT INLOGERADE. — 2. UPPTAGNINGSTÄLLE FÖR RYSKA FÅNGAR EFTER DE MASURISKA STRID-
DERNA. — 3. SÅRADE RYSSAR OMHÄNDERTAGAS AF TYSKA SJUKVÅRDSSOLDATER. — 4. TYSKT KRIGSBYTE EFTER SLAGET VID MASURISKA SJÖARNE: fångar, maskingevär
och kanoner i Sejny. — Efter fotografier.

DJURÖGON OCH MÄNNISKOÖGON.

FÖR HVAR 8 DAG AF D:R RUBEN G:SON BERG.

ÄR en författare vill för sina läsare askådliggöra en diktad figurs yttre eller inre egenskaper, nödgas han ofta tillgripa liknelser och jämförelser. Som människan tillhör djurriket och de likheter, som kunna finnas med andra varelser, därför lättast erbjuda sig hos djur, hämtas jämförelserna kanske allra oftast från dessa. På en punkt föreligger för den svenska litteraturen en verkligt gedigen undersökning rörande ett hithörigt ämne, nämligen rektor Ake Munthes rikhaltiga afhandling om den bildliga användningen af djurögon som människoögon. En översikt af de vunna resultaten saknar icke sitt intresse.

Djurögon utan angivande af hvad för slags djur som åsyftas förekomma allmänt i en stereotyp fras: "ögon som ett säradt eller jagadt djurs", tillhörande en serie tämligen schablonmässiga användningar af lidande djur i liknande jämförelser, som påträffas äfven i andra språk.

Af husdjursögon äro *hundögonen* afgjordt de vanligaste. Dels ha de användning för att illustrera trofasthet och undergifvenhet, som hos August Blanche: "En blick, hvori en hunds trohet glödde". Dels äro de skarpa, arga och misstänksamma som Lundegårds "grefvens vredgade bulldogsblick" eller Ernst Ahlgrens "ögonen, skarpa och vaksamma som en pudels". — När Ludvig Nordström skriver, att "kommissarien hade ögon som en alltför tjock foxterrier", förmodar jag, att han mera tänker på i fettet inkrunna ögon i allmänhet än någon särskild färg på dem. *Kattögon* få naturligtvis illustrera falskhet och roflystnad eller också ovanlig synskärpa: "en lång, en smula kokett kattblick på ingenjören" skriver Ossian-Nilsson, och Sven Lidman: "Hans grönskiftande pupiller återgävo hans ansikte dess kattaktiga smidighet". — Redan skalden Lucidor skriver: "Then som kattlik glör — berömmes som skarpsiktig". Helt annan stämning ligger öfver folkrimmet, "Våra barn ä' vackra barn, runda i ögat som katten". En listig människas ögon beskrivas i Engströms "Nybyggaren" med orden "smutsgrå kattögon", medan däremot Ossian-Nilsson betydligt rättigare talar om, att ögonen "spelade lystet i kattgrönt". *Tjurögon* ha särskild berömmelse som arga och envist bligande, framför allt då de bestirra en köttmänglare. "Tjuriga, utstående, blacka ögonklot" förekomma hos Hugo Öberg. För de gamla grekerna voro *koögon* sköna och kunde till och med tilldelas en gudinna; i svensk litteratur äro de endast stora och stela, för öfrigt ganska sällsynta: "drömmande koögon" finnas hos Didring. *Får- och isynnerhet getögon* äro nästan utan användning; Marika Stjernstedt är ensam om att ha skildrat en flicka med *killingsögon*, medan däremot *grisögon* numera äro ytterligt vanliga, ehuru bilden tycks vara af ett ganska sent datum. Nordström bjuder på "små glada grisögon", Berger på "brännvinsblå grisögon", Siwertz' på "små sluga grisögon" — i Delsbo kallar man för öfrigt dem grisögda, som ha hvita ögonhår.

Om man kan tänka sig, att författarna i regel själfva sett ifrågavarande djur, så länge det är fråga om tamdjur, är detta mindre sannolikt på tal om flertalet vilda djur. Det hindrar inte, att bilderna från rofdjursvärlden äro mycket vanliga — hvarvid gifvetvis hvad man känner om respektive djurs karaktär är det egentligen grundläggande. *Vargögon* till exempel är naturligtvis onda: "emellertid fäste grefven alltid sina grymma vargblickar på mig" skriver Blanche. "Klipska, luriga och muntra *räf-*

ögon" känner Sven Lidman till, och af urgammal häfd som beteckning för synskärpa äro *lodjursögon*. Alla dessa äro likväl inhemska; de oerhörtd populära *tigerögonen* däremot bero gifvetvis på en utomsvensk tradition och när Blanche låter Anna ha ögon "gnistrande som en tigrinnas" kan man inte värja för misstanken om romanschablonens grundläggande makt, för så vida inte något menageri försett honom med iakttagelsematerial. Emelie Flygare-Carlén är originell nog att använda *hyenögon* och Blanche *lejonögon*. — När Bellman skriver "Gul och pirögd som en *utter*" ligger det nära till hands att misstänka rimordet butter för jämförelsen.

Bland gnagarna är det mullvadar och råttor, som egentligen förekomma. *Mullvadsögon* äro af ålder kända som loögonens motsats, svaga och blinda; *rättögon* äro små och vakna, stundom elaka; "en liten man med spetsig näsa och kloka rättögon" heter det hos Sigfrid Siwertz. *Ekorrsögon* finnas hos Axel Lundegård, *kaninögon* hos August Blanche. Traditionellt milda och klara, bedjande eller skygga förekomma *hjort- och rådjursögon* som hos Fröding i "Jägar Malms hustrur":

Har I följt ett stackars sküetet,
fattigt rådjurskräk i spår en.
Har I sett, hur mildt det litta.
Fästän säradt och förblödt?
Hur det söriet och förstår en
och med ens är dödt.

Det var så som Eli lita
säg på mig . . .

Hindens "bedjande blick" träffa vi hos Almquist och efter honom hos Runeberg.

Gasellögon äro synnerligen ryktbara som vackra och milda — dem ha vi naturligtvis tagit på god tro utifrån.

Mycket ofta nyttjade äro vidare *fågelögon*, dels utan närmare artbeteckning för oroliga, skrämde blickar, dels i särskildt sammanhang. Allmännast äro *dufvoögonen*, den kvinnliga ljuhetens kännetecken, med anor ända ifrån Salomos höga visa, och *falkögonen*, de sistnämnda karakteristiska för andlig skärpa och iakttagelseförmåga. Nära de sistnämnda kommer *örnblicken*, medan däremot de inom Sverige lätt iaktagna *hökögonen* mycket sällan förekomma. Orsaken är gifvetvis, att både iulken och örnen åtnjuta större litterärt renommé än höken. *Uggleögon* äro dels skarpa, seende i mörkret, dels skumma, ljusskygga. För resten äro alla fågelögon sällsynta: "de små ögonen lyste som en *trasts*" skriver Henning Berger; Ossian-Nilsson känner till "små kloka *sparfögon*", *fiskmåsoögon* och *kalkonögon* kunna nämnas som enkla företeelser, de sistnämnda skola beteckna dumhet hos von Braun, som också talar om "fågelrikets förklarade dumbom kalkonen". *Korpögon* skulle vara vanliga, därest det bekanta ordet *kornpluggar* har att göra med korpens synorgan, hvilket emellertid synes tveifvelaktigt. Alldeles enastående äro den underliga blick, som Tegnér tilldelar Gustaf III:

En blick till hälften örn, till hälften näktergal.

Ormögon äro gifvetvis onda och lömska. Viktor Rydberg har "det lyste något af huggorm i hans blick" och Strindberg "med en skallerorms blickar" — i äldre svensk litteratur hette dessa äfven *tjusormsblickar*. *Grodögon* äro stora och utstående, stundom med en betydelse af slö lystenhet. *Fiskögon* äro också tämligen vanliga, de utgöra en bild för runda, stirrande ögon. Mörstens röda ögon förekomma ofta i jämförelser; fru Edgren berättar, att en dam fått öknamnet Mörten på grund af sina röda ögon. På dem tänker väl Strindberg, när han i

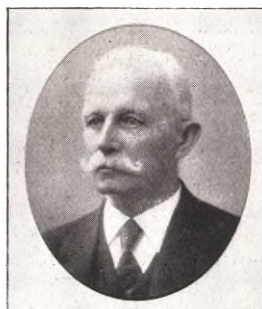
Forts. å sid. 414.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

Data å sid. 414

F. NYSTRÖM.
G. osshandl. Skeppsredare.
Slite. — 80 år 28 Mars.

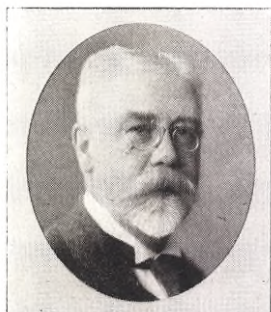
A. J. ATTERBERG.
Civillingeniör — Göteborg.
70 år 28 Mars.*

J. O. G. NILSSON.
Stat. Landbruksingeniör.
Höör. — 70 år 2 Mars.*

K. KIERKEGAARD.
Godsegare. — Aljverby, Hjort-
kvarn. — 70 år 26 Mars

C. J. A. WALL.
Regeringsråd — Stockholm.
60 år 18 Mars.*

C. G. AVÉN.
Major. Liniedirektör. — Sthlm.
55 år 30 Mars.*

A. A. MEISTER.
Öfverste. — Karlskrona.
50 år 30 Mars*

C. A. H. WACHTMEISTER.
Grefve Kommandoörkapten
Stockholm — 50 år 28 Mars.*

G. L. HEUMANN.
Apotekare. — Halmstad.
60 år 13 Mars.

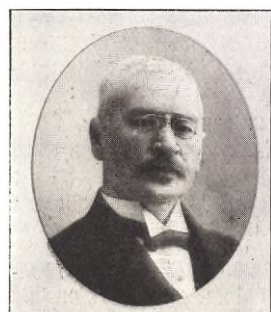
A. F. WALLIN.
Kontr-prost Kyrkoherde.
Järpås. — 60 år 27 Mars.*

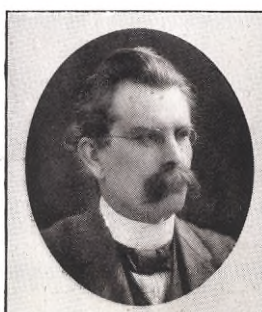
J. M. O. PÄHLMAN.
Rektor. — Stockholm.
55 år 26 Mars*.

E. CEDERBERG.
Kyrkoherde — Ö. Torp.
50 år 22 Mars.

F. L. ULLRICH.
Arkitekt. — Stockholm.
55 år 29 Mars.*

J. A. M. P. ROSENIUS.
Prakt. läkare. Författare.
Malmö. — 50 år 12 Mars.*

F. E. A. SÖDERBERGH.
Civilingeniör — Stockholm.
50 år 29 Mars.*

G. H. F. UPMARK.
Styresm. f. Nord. Museet.
Stockholm. — 40 år 13 Mars.*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

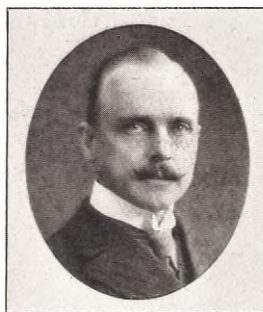
* Data å nästa sida.

N. ANDERSSON.
Må'aremästare — Lidköping.
60 år 23 Mars.*

O. L. RAPPE.
Friherre. Bankdirektör.
Stockholm. — 50 år 27 Mars.*

G. IACOBI.
Byråchef. — Stockholm.
50 år 12 Mars.*

A. KARLSON.
Kommunalordförande — Upp-
gränna. — 50 år 19 Mars.

A. HERTZ †.
Landbrukare. — Söndrum.
F. 13 † 13 Mars.*

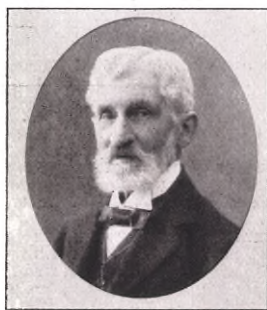
C. F. V. VON GEGERFELT †.
F. d. Statsarkitekt — Torshov.
F. 17. † 13 Mars.*

P. PEHRSON †.
F. d. Riksdagsman. — Töreb-
ryd. F. 45. † 17 Mars.*

C. J. W. SCHUMACHER †.
Bageriidkare. — Stockholm.
F. 40. † 8 Mars.*

G. HEYMAN †.
F. d. Grosshandl. — Göteborg.
F. 28. † 18 Mars.*

E. H. NATHORST. †
Major. F. d. Bandirektör.
Göteborg. — F. 32 † 26 Febr.*

J. E. BILLING †.
Arkitekt Stadsbyggm. G. borg.
F. 51. † 17 Mars.*

P. WAHLIN †.
Detektivchef. — Göteborg.
F. 67. † 18 Mars.

G. A. CEDERLÖF †.
Handlande. — Stockholm.
F. 53. † 2 Mars.*

A. BENTZER †.
Ingenjör — Stockholm.
F. 56. † 14 Mars.*

W. JUST †.
Fabriksidkare. — Bords.
F. 58 † 15 Mars

C. E. G. RAMSTRÖM †.
Stadsfiskal — Eskilstuna.
F. 65. † 10 Mars.*

Kläd: Bengt Silfverparre.

FRÖKEN JOHANNA BERNS, Sveriges äldsta innevärdare, afleden den 16 mars i den höga åldern af öfver 106 år.

Sveriges äldsta innevärdare, fröken Johanna Berns, afled den 16 mars i Stockholm i den sällsynt höga åldern af 106½ ar. Ända till den senaste tiden hade den gamla, som sedan många år tillbaka funnit en fristad på Stockholms nya sjukhem, kunnat glädja sig åt goda kropps- och själskrafter.

matföretag.

Kläd: Bengt Silfverparre.

VALURNA OCH ORDFÖRANDEKLUBBA AF VIRKE FRÅN 1600-TALET.

af linieskeppet "Enighedens" trä. Urnan ritad och skulpterad af bildhuggare Anton Wahledov i Kalmar, bär utom Kalmar och Ölands vapen inskriptionen: Natio Calmariensis Upsaliensis. — Donavit. V. S. Johansson Calmarie MDCCCCXV.

Danska linieskeppet "Enigheden" blef skjutet i sank den 2 juli 1679 och upptaget år 1909.

Träet, hvaraf urnan är förfärdigad, har under de 230 år det legat på hafsbotten, antagit en underbart vacker blågrå färg med skiftningar i grönt och svart.

Seffle, den lifskraftiga vermländska köpingen har fått vattenledning och med den ett stolt vattentorn som reser sig vida skönjbart öfver den fagra trakten.

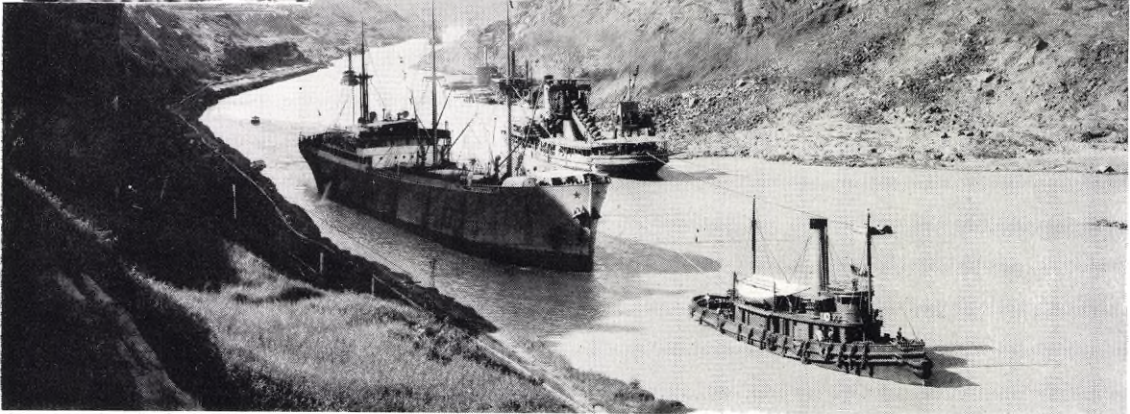

Foto Åberg, Seffle
SEFFLE KÖPINGENS NYA STÅT-LIGA VATTENTORN.

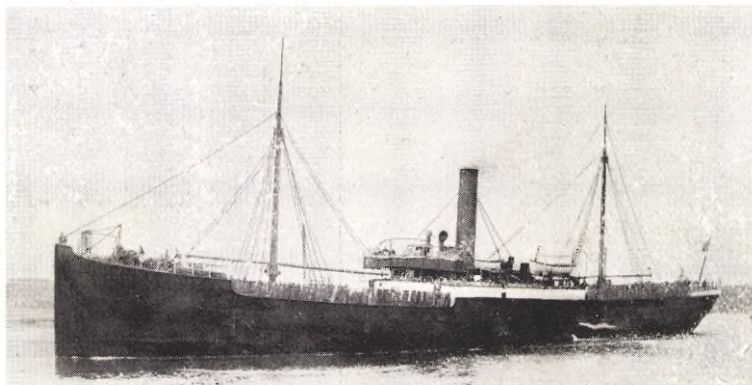
Kalmar nation i Upsala har i dagarna som gåfva fått mottaga en valurna och en ordförandeklubba, arbetade

G. A. CARLSON, svensk-amerikanare, statsgvernör i Colorado Jr. o. m 1915.

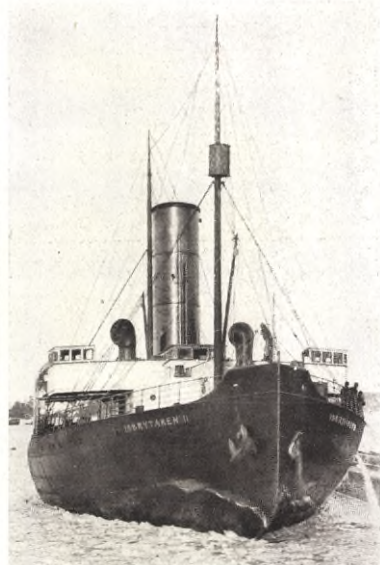

EN STOCKHOLMSÅNGARE "PACIFIC" PASSERAR PANAMAKANALEN VID CALEBRA.

BILDER FRAN SJÖN.

Svenske ångaren "Hanna" tillhörig rederiaktiebolaget Henckel i Helsingborg, har den 13 mars på resa från Tyne till Las Palmas med last af kol gått under utanför Flambourough Head på engelska kusten efter att hafva träffats af en torped eller stöt på en mina. Vid explosionen, hvilken ägde rum vid 2-tiden på natten, dödades sex man af besättningen. Kaptenen A. Norling och den öfriga besättningen räddades ombord på en i närheten varande svensk ångare.

Öfverst t. h.: DEN FÖROLYCKADE HELSINGBORGÅNGAREN HANNA. STOCKHOLMS STADS NYA ISBRYTARE.

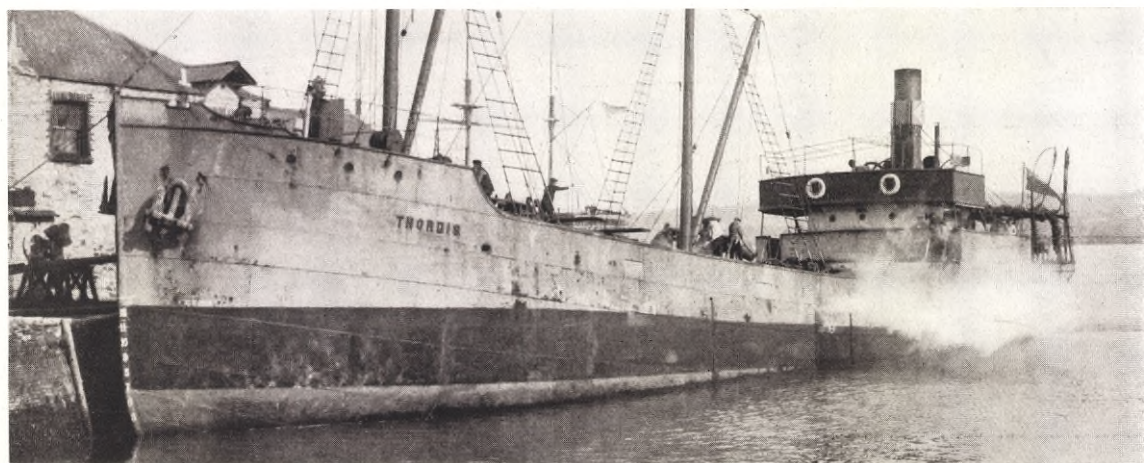

THULEÅNGAREN "FRITHIOF" efter strandningen vid Morups fyr vid Varberg. (Text å sid. 414.)

Den äldrigaste fartyg i sitt slag, har två maskiner, som tillsammans utveckla 2,600 hkr, vid forcering 3,700, och mäter 2,265 ton. Den är beräknad att kunna bryta äfven den starkaste is i Stockholms skärgård.

EN BESVÄRLIG OCH GRUNDLIG "UTREDNING". (T. å. s. 414.)

ÅNGAREN THORDIS SOM PÅSTÅR SIG HA RAMMAT OCH SÄNKT EN TYSK UNDERVATTENSÅT UTANFÖR BEACHY HEAD.

INNEHÅLL: Hofr.-rådet Bror Petré (biogr. o. hels.-portr.). — Grefve Carl Bernadottes af Visborg förmälning med frkn Marianne de Geer. — Världskriget. — Bilder till dagskrönikan — V. portr.-galleri — "Djurögon och människögon". Af Ruben G:son B:rig. Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.